

Predikan av Jenny Arnerlöf, Trons kraft, 2020-10-18

Tro gör vi alla – och det vi tror påverkar våra handlingar. Vi tror att bussar ska komma enligt tidtabellen, att något eller någon skall göra oss lyckliga, att vi kan lita på andra människor, att postens leveranser skall komma fram. Tro är båda som ett slags bränsle som driver vardagen och ett slags väv som håller ihop den. Det är ett ord som kan vara båda ett substantiv och ett verb; även så är det svårt att säga vad tro är i konkreta termer vilket är varför Bibeln använder liknelser. Om tro var en fysisk substans, skulle det vara något som skiftar mellan bräcklighet och varaktig slitstyrka; om det var en kemikalie skulle tro säkert klassificeras som ostabil. Till den graden vi förmår, ordnar vi våra liv omkring det som vi *tror* är viktig och rätt. Tro är nog bäst förstådd som ett verb – en handling.

I Bibelns kontext kommer tro alltid till gestaltning i konkreta handlingar som vi hörde i både dagens Gamla Testamentlig och epistel texter. Rachav gömde Israeliterna på taket för att hon trodde att det skulle rädda hennes familj i nuet. Samson och de andra domarna nämnda i Hebreerbrevet handlade för att de trodde att deras handling skulle åstadkomma förändring för Israels folk. Att tro är att föreställa sig saker.

Seamus Heaney, den irländska poeten som vann Nobelpriset i litteratur under 90-talet skrev någonstans att hopp är ett tillstånd i själen och inte en respons till våra omständigheter. Jag tycker att det går lika bra att byta ut ordet hopp med tro. Tro på Kristus är ett tillstånd i själen och inte en respons till våra omständigheter. Det är en definition som undviker att reducera tro till teknik och hindrar oss från att ge enkla svar till komplexa frågor.

Trons kraft, som är temat för dagens texter, är på något märkligt sätt kopplat till trons objekt – till vad vi tror på. Ibland tror vi saker som inte stämmer och det

kan vara svårt att släppa på fel föreställningar. Kopernikus teori om en heliocentrisk kosmos accepterades inte så där på direkten men i det långa loppet var det bra att vi blev av med illusionen att jorden är kosmosens centrum. På ett liknande sätt är det ofta smärtsamt men bra när vi kommer till insikten att vi har trott fel. Guds storhet och komplexitet gör det nödvändig för oss att närma vår egen tro med ödmjukhet och öppenhet. För varje avslöjande av en falsk föreställning är en möjlighet att utveckla en djupare förståelse av vad tro på Kristus innebär. Många troskriser skulle kunna avvärjas bland oss kristna om vi lärde oss att fokusera mindre på vår tros styrka och mer på dess objekt – Jesus Kristus. Visst känns det lite märklig att kalla Jesus ett objekt – han är objektet av vår tro som är i själva verket subjektet som ger oss och vår tro kraft.

Dagens evangelietext är en sådan där sandwichtext – en dubbelmacka som Sune pratade om för ett par veckor sedan. Det är två berättelser som pågår där den ena av berättelserna sker i mitten av den andra och ska förstås i ljuset av den andra berättelsen.

Den första berättelsen, som omfattar den andra, är en berättelse om vad som händer när människor tror på Kristus och agerar utifrån sin tro, många hinder till trots. Den andra berättelsen som kommer i mitten handlar om människor som väljer att inte se Gud, och kanske även väljer att vara ett hinder för andra att göra det. Jesus sätt att möta båda är djupt mänskligt och strävar att ge en öppning för alla att komma till tro på honom.

Det första som jag vill lyfta fram om Jesus är hur hans djupa mänsklighet uppfångas av ett begrepp i texten, Människoson. Det är ett ord som dyker upp i evangelierna och vi registrerar det som en beteckning för Jesus utan att gå in i vad begreppet säger om Jesus. Dagens text är det första tillfället i evangelierna

där Jesus använde detta kryptiskt och återkommande namn så det är bra för oss att utforska vad det betyder. (används 13 ggr i Mk)

Namnet utvecklar ett tema från profeten Daniels bok (kap 7) där Daniel såg i en vision hur ett antal destruktiva makter i världen verkade härja fritt och komma undan med sitt förtryck. När han dock tittade närmare i visionen såg han *en som liknade en människa* som etablerade rättvisa och slutligen vann seger över de förtryckande krafterna. Den som liknade en människa som Daniel såg i sin syn, fick sedan makt, ära och herravälde från Gud, den uråldrige. Jesus val att använda sig det namnet signalerar för oss hans avsikt att bejaka en mänsklig kamp mot krafterna som förtryckte Guds folk. Markusevangeliet är då en skildring av hur Människosonen, den som liknade en människa, hamnar i konflikt med de förtryckande krafterna på jorden och på ett subversivt sätt vinner över dem på korset när det ser ut som om han förlorar. Dagens text skildrar början på konflikten mellan Människosonen och de förtryckande krafterna som fjärmar oss från Gud. De förtryckande krafterna i dagens text ser inte ut som odjur, och i detta läge har de kanske inte fullt ut blivit det. De var lärda människor som hade positioner av makt inom Templets hierarki och det Jesus gjorde när han förlät den lame mannens synder var att kringgå den samhällsordning som avlönade de skriftlärda och gav dem social ställning.

Att stora mängder människor hade sökt upp Jesus säger att han hade något som människor längtade efter. Det står att han förkunnade ordet för dem. Skaran som hade trängt sig in runt honom verkade inte behöva fysiska helande, men de behövde hans hjälp att öppna upp deras heliga skrifter och deras förståelse av Gud. Sinnets hälsa är minst lika viktigt som kroppens hälsa. Mitt i undervisningen blev Jesus avbruten av fyra män som tog upp ett hål i taket. Tak

är strukturer som skiljer himmelen från jorden så symboliken i deras handling är slående. Dessa män gjorde det möjligt för himmelens närvaro att nå jorden.

Jesus förundrades över tron som deras handling avslöjade. Den lame mannen kunde till synes inte göra någonting för dem i gengäld men de insåg att de kunde göra något för honom. En av kyrkans mest hoppingivning handlingar genom historien har varit att agera i kärlek för människor som från världens perspektiv inte verkar kunna göra något i gengäld.

Jesus förvandlade stunden till en praktisk lektion om den stora sociala förändringen som tro och Guds rike kan bringa till stånd. Han hade kunnat "bara" bota den lame mannens kropp, men det fanns en djupare sjukdom som behövde botas. Det fanns föreställningen att mannens sjukdom var ett resultat av hans eller hans föräldrars synd. Här antyder Jesus att detta är feltänkt. Senare, enligt Johannesevangeliet, sade Jesus i klarspråk att det är fel sätt att tänka. I vår tid är vi frestade att känna oss överlägsna inför sådana föreställningar från forntiden men i mötet med andras lidande och svårigheter är det lätt hänt att folk i vår tid tänker i liknande banor. Många känner inget ansvar att hjälpa den som har orsakat sitt eget lidande. Det är bara en nutida variation på en gammal föreställning.

Jesus ord om förlåtelse till mannen var ett slag mot sådant tänkande. De var också ett avslöjande av Jesus' samhörighet med Gud. De lärda i folkhopen förstod direkt att Jesus gjorde anspråk på att tala för Gud. I deras kultur var det endast Templet i Jerusalem och de som hörde till den som fick tala och verka för Gud. De fick definiera vad som var synd, när den var förlåten och prislappen för förlåtelsen. Det var ett system som gav dem båda makt och medel. De uppfattade Jesus ord som ett hot men detta var bara början – den första konflikten - så de höll sina tankar för sig själva.

Det var rätt av dem att reagera på Jesus anspråk att tala för Gud, men deras reaktion avslöjade att de inte ville se sanningen om vem Jesus är; även om det innebar att de avfärdade Guds närvaro och kraft mitt ibland dem.

Jesus frågeställning till de skriftlärda var briljant. "Vilken är lättast, att förlåta eller bota?" Oavsett hur de skriftlärda hade svarat, visade Jesus att han kunde göra båda det lätta och det svåra.

Jesus ord till de hårdhjärtade skriftlärda var, "för att ni skall veta" gör jag detta. "För att ni skall veta" var ett eko av Moses bud till Faraos när Gud sände de olika plågorna över Egypten för att bevisa hans närvaro. Deras hjärtan var hårda som Faraos. Markus poäng med dessa två berättelser är att människors villighet att tro sällan beror på en brist på goda anledningar till tro. Det beror på vad som pågår i deras hjärtan och allt som de tror står på spel.

Det de skriftlärda tänkte i deras hjärtan, "han hädar!" blev anklagelsen som Jesus dömdes till döds för i Markusevangeliets 14:e kapitel.

Vår villighet att tro på Jesus har en direkt påverkan om hur vi hanterar vår makt i livet. I dagens berättelser ser vi grupper som har utvecklats i två väldigt olika riktningar i slutet av Markusevangeliet. Antingen väljer vi att tro på Människosonen – den mänskliga – som vårt livs och vår tros centrum eller så väljer vi en väg där vi sätter oss själva eller något mindre värdigt som vårt livs centrum. När vi formar våra liv kring oss själva är risken stor att vi intar ett självbevarande förhållningssätt som i slutändan kan vara väldigt destruktiv.

Men när vi formar vårt liv runt tron på Kristus får vi del i hans liv och hans kraft. Vi blir del av en gemenskap där vi får bära när vi känner oss starka och vi får bli buren när vi känner oss svag. Vi får leva med våra ögon öppna, redo att känna igen och alliera oss med Guds närvaro och gärning i vår omgivning; för Gud är alltid närvarande och aktiv. Och vi får vara delaktiga i uppdraget att hjälpa

människor nå fram till Kristus. Den kristna trons kraft är en kraft som motiverar oss att handla på ett sätt som är hoppningivande för kärlekens skull. Amen.